

Jenny Holzer, *Truizmy*, 1977–79, Warszawa 1993

Miejsca działań: Dworzec Centralny, plac Defilad, plac Konstytucji

W ramach wystawy Street Art w CSW Zamek Ujazdowski (08.03–25.04.1993)

Kuratorka: Milada Ślizińska

fol. Mariusz Michalski, Barbara Wójcik

Cykl *Truizmy* to zbiór jednozdaniowych wypowiedzi prezentujących różne stanowiska wobec dotyczącym jednostki i społeczeństwa spraw związanych ze sprawowaniem władzy, kierowaniem własnym życiem czy wychowaniem. Niekoniecznie są to poglądy podzielane przez artystkę, lecz uznane przez nią za wartościowe. Jenny Holzer jest jedną z tych artystek, które w drugiej połowie lat 70. ubiegłego wieku zaczęły przejmować techniki używane przez media w celu umieszczania w przestrzeni publicznej swoich prac. *Truizmy* były pierwszą taką pracą. Wystawa *Street Art* w CSW Zamek Ujazdowski (08.03–25.04.1993) obejmowała teksty Jenny Holzer ze słynnych cykli: *Truizmy*, *Teksty o przetrwaniu* oraz *Inflammatory Essays*, prezentowane na afiszach w galerii. Dodatkowo projekt zaistniał w przestrzeni miasta w formie licznych plakatów z *Truizmami* i na dwóch wielkich tablicach reklamowych przy placu Konstytucji na hotelu MDM oraz przy ulicy Marszałkowskiej, na osi Pałacu Kultury i Nauki. Teksty Holzer były również wyświetlane na dwóch tablicach elektronicznych: w hali głównej Dworca Centralnego PKP i w Centrum Handlowym Bogusz przy ulicy Złotej. Odbiór prac był bardzo zróżnicowany – z jednej strony zostały one entuzjastycznie przyjęte przez młodych odbiorców, którzy kradli plakaty rozlepione na ulicach i kupowali T-shirty z *Truizmami*, ale znalazły się również głosy krytyczne, niechętnie przyznające pracom Jenny Holzer miano sztuki. W 1999 roku w ramach realizacji kolejnego projektu na dziesięciu kamiennych ławach zostały wyryte wybrane zdania z *Truizmów* i *Tekstów o przetrwaniu* (kurator: Wojciech Krukowski). Ławy zostały ustawione po dwóch stronach alejki prowadzącej do Zamku Ujazdowskiego i są formą stałej ekspozycji. Jest to próba ponownego umieszczenia dzieła Holzer w przestrzeni publicznej Warszawy, jednak w odmiennym kontekście, tym razem podkreślającym materialną trwałość, kontrastującą z ulotnością plakatów czy billboardów.

Jenny Holzer (ur. 1950) – amerykańska artystka konceptualna; na początku drogi twórczej zajmowała się malarstwem abstrakcyjnym, do którego stopniowo zaczęła wprowadzać elementy tekstu. W 1977 roku całkowicie zrezygnowała z malarstwa, przyjmując słowo pisane za podstawowy środek artystycznego wyrazu. Jej teksty to zwięzłe aforyzmy lub dłuższe fragmenty, odzwierciedlające problemy współczesnego świata i kondycji ludzkiej. Czerpie ze sfery utartych przekonań, oddających myślowe stereotypy funkcjonujące we współczesnym społeczeństwie. Do upowszechniania swoich tekstów Holzer wykorzystuje mechanizmy reklamowe, zwracając w ten sposób perswazyjną siłę reklam przeciw celom, którym służą. Jej zwięzłe komunikaty pojawiają się więc na plakatach, billboardach, neonach czy T-shirtach. Artystka zwraca uwagę na przejawy dyskryminacji manipulacji, konsumpcji i przemocy. Atakuje tym samym ideologię świata zachodniego i kierunek, w jakim zmierza cywilizacja.